

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2022
9. volební období

53.

USNESENÍ
výboru pro životní prostředí
z 10. schůze
dne 23. června 2022

k dokumentu EU: Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) a směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů, COM(2022) 156 final, 8064/22

k dokumentu EU: Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o ohlašování environmentálních údajů průmyslovými zařízeními a o zřízení portálu průmyslových emisí, COM(2022) 157 final, 8121/22

Po úvodním slově vedoucího oddělení IPPC a IRZ MŽP Ing. Jana Slavíka, Ph.D., zpravodajské zprávě posl. Mgr. Bc. Davida Šimka, MBA a po rozpravě

výbor pro životní prostředí Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

- I. **bere na vědomí** návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) a směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů, COM(2022) 156 final, 8064/22 a návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o ohlašování environmentálních údajů průmyslovými zařízeními a o zřízení portálu průmyslových emisí, COM(2022) 157 final, 8121/22;
- II. **podporuje** pozici vlády ČR, která návrh směrnice obecně akceptuje, má ale zásadní výhrady k některým ustanovením;
- III. **uznává**, že energetika a průmysl ČR budou muset dále investovat do snížení dopadů provozu zařízení na životní prostředí;
- IV. **konstatuje**, že návrh Směrnice se nepřiměřeně rozšiřuje nad rámec původního záměru regulovat velké průmyslové zdroje;
- V. **dospěl k závěru**, že předložený návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o průmyslových emisích není v souladu s principem subsidiarity a proporcionality ve smyslu čl. 5 Smlouvy o Evropské unii, a proto přijímá odůvodněné stanovisko podle

článku 6 Protokolu č. 2 o uplatňování zásad subsidiarity a proporcionality připojeného ke Smlouvám, a to z následujících důvodů:

- Komise nepředložila studie dopadů na jednotlivé členské státy, čímž neumožnila národním parlamentům plně posoudit všechny důsledky návrhu i z hlediska dodržení zásady subsidiarity;
- Směrnice navrhuje sjednotit na celounijní úrovni postup vyhodnocení naměřených hodnot kontinuálního měření emisí, avšak neprokázala skutečnou přidanou hodnotu zvoleného způsobu jednání na úrovni EU;
- Směrnice vyžaduje při stanovování emisních limitů jednotlivých zařízení využití nejpřísnějších hodnot v rámci intervalu úrovní emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami (BAT-AEL) definovaných v rámci Závěrů o BAT. To neumožňuje vycházet z posouzení situace daného konkrétního zařízení odpovědnou autoritou, což odporuje principu proporcionality a subsidiarity;
- Směrnice požaduje doplnit mezi obecné požadavky na provozovatele posuzovat materiálovou efektivitu a celkovou environmentální výkonnost dodavatelského řetězce během životního cyklu. Tento požadavek porušuje zásadu proporcionality, protože není řádně zdůvodněn ani vysvětlen jeho přínos a jedná se o zásadní navýšení administrativy spojené s provozem daného zařízení s marginálním teoretickým přínosem pro životní prostředí;
- Směrnice v rozporu se zásadou proporcionality požaduje ze závaznění ostatních environmentálních parametrů (tzv. BAT-AEPLs) uvedených v rámci Závěrů o BAT (mimo emisní limity BAT-AELs) bez možnosti derogace. Protože jsou požadavky mnohdy ve svých důsledcích protichůdné a jsou vždy požadovány nejpřísnější hodnoty, nebude už v podstatě možné navrhnout zařízení, které by vyhovělo všem požadavkům;

VI. **p o v ě ř u j e** předsedkyni výboru, aby v souladu s jednacím řádem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR postoupila toto usnesení prostřednictvím předsedkyně Poslanecké sněmovny Vládě ČR, předsedovi Senátu, předsedkyni Evropského parlamentu, předsedovi Rady EU a předsedkyni Evropské komise.

Ing. Josef BERNARD v. r.
ověřovatel

Mgr. Bc. David ŠIMEK, MBA v. r.
zpravodaj

Ing. Jan BUREŠ, DBA v. r.
místopředseda

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Přezkum pravidel pro průmyslové emise

Informační podklad k návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) a směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů, a k návrhu nařízení o ohlašování environmentálních údajů průmyslovými zařízeními a o zřízení portálu průmyslových emisí

NÁVRH SMĚRNICE

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) a směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů
COM(2022) 156 final, číslo Rady 8064/22
Interinstitucionální spis 2022/0104/COD

NÁVRH NAŘÍZENÍ

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o ohlašování environmentálních údajů průmyslovými zařízeními a o zřízení portálu průmyslových emisí
COM(2022) 157 final, číslo Rady 8121/22
Interinstitucionální spis 2022/0105/COD

- **Právní základ:**

Článek 192 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

28. 4. a 2. 5. 2022

- **Datum projednání ve VEZ:**

18. 5. 2022 (1. kolo)

- **Procedura:**

Řádný legislativní postup.

- **Předběžná stanoviska vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datovaná dnem 19. 5. 2022, resp. 24. 5. 2022, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 25. 5. 2022 prostřednictvím systému ISAP.

1. Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:

Bude doplněno po jednání výboru.

2. Odůvodnění a předmět:

[Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích \(integrované prevenci a omezování znečištění\) a směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů](#) (dále jen „návrh revize směrnice“) si klade za cíl stimulovat zemědělsko-průmyslovou transformaci směrem k nulovému znečištění pomocí využívání přelomových technologií, a tím přispět k cílům Zelené dohody pro Evropu. Kromě toho návrh revize směrnice o průmyslových emisích usiluje o modernizaci a zjednodušení stávajících předpisů, např. prostřednictvím digitalizace a zlepšování znalostí o zdrojích znečištění. Dalším cílem je zvýšit účast veřejnosti na rozhodování a zlepšit přístup k informacím a spravedlnosti včetně účinných mechanismů nápravy.

[Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o ohlašování environmentálních údajů průmyslovými zařízeními a o zřízení portálu průmyslových emisí](#) (dále jen „návrh nařízení“) si klade za cíl prostřednictvím vytvoření portálu průmyslových emisí aktualizovat evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (E-PRTR) v souladu se zjištěními nedávno dokončeného posouzení dopadů. Dále by mělo navrhované nařízení zlepšit přístup EU k informacím v oblasti životního prostředí týkajících se průmyslových zařízení.

Komise ve sdělení [Zelená dohoda pro Evropu](#) v prosinci roku 2019 avizovala, že provede přezkum opatření EU s cílem řešit problematiku znečištění, které generují rozsáhlé průmyslové komplexy. V roce 2020 proběhlo [hodnocení směrnice o průmyslových emisích](#). V tomto hodnocení bylo konstatováno, že směrnice účinně snižuje dopady průmyslových odvětví, která spadají do její působnosti, na životní prostředí a omezuje narušování hospodářské soutěže v EU. Byly nicméně nalezeny i oblasti, ve kterých by právní úprava mohla být vylepšena. Jedná se například o snižování emisí znečišťujících látek, zejména do vody, přispívání ke snižování emisí skleníkových plynů nebo zlepšování účinného využívání a opětovného používání zdrojů. V květnu roku 2021 pak Komise vydala [Akční plán EU: „Vstříc nulovému znečištění ovzduší, vod a půdy“](#). Součástí akčního plánu bylo také oznámení revize směrnice o průmyslových emisích a nařízení o evropském registru úniků a přenosů znečišťujících látek.

Návrh revize směrnice by měl měnit v současnosti platnou [směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích](#) (dále jen „směrnice“). Cílem této směrnice je zajistit postupné snižování znečištění z největších zemědělsko-průmyslových zařízení. Směrnice stanovuje pravidla, která regulují emise vytvářené těmito zařízeními v rámci EU. Zařízení je možné provozovat, jen pokud získají povolení a dodržují dané podmínky. Podmínky povolení vycházejí ze závěrů o nejlepších dostupných technikách („BAT“) přijatých Evropskou komisí.

Návrh nařízení o ohlašování environmentálních údajů průmyslovými zařízeními a o zřízení portálu průmyslových emisí by měl nahradit [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek](#) (dále jen „nařízení“). Na základě v současnosti platného nařízení je provozován evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek, který zajišťuje přístup veřejnosti ke klíčovým environmentálním údajům z průmyslových provozoven nacházejících se v EU. Tento registr by měl být na základě návrhu nařízení nahrazen portálem průmyslových emisí. Nařízením se provádí [kyjevský Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek](#) z roku 2006.

3. Obsah a dopad:

[Návrh směrnice, kterou se mění směrnice o průmyslových emisích](#)

Návrh revize směrnice nově výslovně zavádí povinnost zpřístupňovat bezplatně a neomezeně udělená povolení (nový čl. 5 odst. 4). Další navrhovanou změnou je změna čl. 8, který se zabývá nedodržením podmínek povolení. Nově zpřísňuje pravidla platná v případě porušení podmínek povolení a rozšiřuje pravomoci příslušného orgánu pozastavit provoz zařízení, dokud nebude zjednána náprava. Změna je navrhována také v čl. 9, ve kterém je zrušena výjimka, dle které pro činnosti uvedené v příloze I směrnice 2003/87/ES¹ členské státy nemusí stanovit požadavky týkající se energetické účinnosti.

Změny jsou navrhovány také u čl. 14, který upravuje **podmínky povolení**. Dochází k rozšíření opatření, která musí být zahrnuta do podmínek povolení. Nově má být v povolení stanoven například požadavek na mezní hodnoty environmentální výkonnosti, vhodné požadavky na ochranu půdy, podzemní a povrchové vody nebo opatření k monitorování a nakládání s odpady.

Do směrnice se dále doplňuje nový článek 14a, který vyžaduje, aby provozovatel vytvořil a zavedl **systém environmentálního řízení** v souladu s příslušnými závěry o BAT, a to s cílem neustále zlepšovat environmentální a energeticky účinnou výkonnost a bezpečnost zařízení.

Dále dochází k významným úpravám čl. 15, který vymezuje mezní hodnoty emisí nebo mezní hodnoty environmentální výkonnosti. Dochází zde k vyjasnění pravidel pro vypouštění znečišťujících látek do vody. K úpravě dochází i pro stanovování **mezní hodnoty emisí**. Příslušné orgány by měly stanovit mezní hodnoty emisí na nejnižší úrovni příslušného rozsahu nejlepších dostupných technik, pokud provozovatel neprokáže, že použití BAT popsané v závěrech o BAT umožňuje pouze splnění méně přísných mezních hodnot emisí. Dochází také k úpravám podmínek, za nichž lze udělovat výjimky z mezních hodnot emisí, tak aby došlo k minimalizaci emisí. Komise by mohla vydat prováděcí akt, který by stanovil metodiku pro některá kritéria udělování výjimek. Dochází také k vložení nového článku 15a, který zmocňuje Komisi ke stanovení společných pravidel pro posuzování dodržování mezních hodnot emisí a ke schvalování naměřených úrovní emisí do ovzduší i vody na základě BAT pro zařízení, na něž se vztahuje kapitola II.

Dále je navrhováno vložení nové části směrnice, která by se zabývala **podporou inovací** (čl. 27-27d). Cílem je podpořit inovace (např. udělením výjimek z požadavků směrnice při zkoušení nově vznikajících technik), usnadnit testování a zavádění nově vznikajících technik s lepší environmentální výkonností a zřídit specializované centrum na podporu inovací. Provozovatelé některých zařízení budou mít povinnost zahrnout do svého systému environmentálního řízení (vedeného dle navrhovaného čl. 14a) informace o tom, jakou transformaci dané zařízení v

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES

období 2030–2050 provede, aby přispělo ke vzniku udržitelného, čistého, oběhového a klimaticky neutrálního hospodářství do roku 2050 (čl. 27d)

Úpravy směrnice jsou navrhovány také v oblasti **účasti veřejnosti**. Možnost účasti veřejnosti na povolovacích řízeních upravená v čl. 24 směrnice by měla být rozšířena. Nově by veřejnost měla mít možnost účastnit se v širším okruhu případů aktualizace povolení nebo podmínek povolení. Doplnují se také požadavky na zpřístupnění informací veřejnosti. Zásadní je navrhovaná změna čl. 25, která se týká účasti veřejnosti na soudním přezkumu. Nově by bylo zakázáno limitovat právo účasti v soudním přezkumu předchází účastí na povolovacím procesu.

Změny směrnice jsou navrhovány také v oblasti **velkochovu hospodářských zvířat** (drůbeže, prasat a skotu). Návrh revize směrnice obsahuje novou kapitolu VIa, která se věnuje čistě těmto hospodářským zvířatům. Okruh regulovaných velkochovů hospodářských zvířat je oproti nyní platné úpravě značně rozšířen. Dochází ke snížení prahové hodnoty počtu kusů drůbeže a prasat a nově je regulován také chov skotu (přesné vymezení obsahuje příloha Ia). Upravena jsou pravidla pro vydání povolení, povinnosti provozovatele nebo povinnost členských států zajistit monitorování. Vymezena jsou také zvláštní pravidla pro informování a účast veřejnosti na řízení a přístupu veřejnosti k právní ochraně. Dále je zde stanoveno, že Komise stanoví delegovaným aktem provozní pravidla pro velkochovy. Tato pravidla budou obsahovat například mezní hodnoty emisí nebo požadavky na monitorování. V této souvislosti je také nutné upozornit na čl. 4 odst. 1 kde je doplněna výjimka, dle které členské státy mohou vydat taková pravidla, dle kterých nebudou vyžadovat pro chov těchto zvířat standardní povolení, ale postačí registrace zařízení.

Zpřesněna jsou ustanovení, která se týkají **sankcí** (čl. 79). Konkrétně jsou zpřesněna kritéria pro udělování sankcí. Nově je zaveden požadavek, aby členské státy zajistily, aby v případě, že dojde ke škodě na lidském zdraví v důsledku porušení vnitrostátních opatření přijatých podle této směrnice, měly dotčené osoby právo požadovat a získat náhradu této škody od příslušných fyzických nebo právnických osob a případně od příslušných orgánů odpovědných za toto porušení (čl. 79a).

Ke změnám dochází také u přílohy I, která upravuje **činnosti** (a jejich kapacitní prahové hodnoty), na které se vztahují povinnosti uvedené ve směrnici. Mezi zásadní změny patří zahrnutí těžby průmyslových a kovových minerálů do oblasti působnosti této směrnice. Do působnosti směrnice budou zařazena také velká zařízení na výrobu baterií.

[Návrh nařízení o ohlašování environmentálních údajů průmyslovými zařízeními a o zřízení portálu průmyslových emisí](#)

Návrh nařízení svou strukturou navazuje na aktuálně platné nařízení. V úvodním ustanovení je konstatováno, že návrh nařízení stanoví **pravidla pro sběr a ohlašování údajů o životním prostředí průmyslovými zařízeními a zřizuje portál průmyslových emisí** („portál“) na úrovni Unie v podobě online databáze, která poskytuje přístup k těmto údajům (čl. 1).

Dále se návrh věnuje definování **obsahu a struktury portálu**; zde je určeno, které údaje budou zpřístupněny veřejnosti. Z hlediska obsahu portálu je nový zejména požadavek na doplnění údajů o využívání vodních zdrojů, energie a surovin (čl. 3 odst. 1). Z hlediska zpřístupnění údajů veřejnosti ustanovení z velké části odpovídají stávající úpravě (čl. 4).

Zásadní je článek 5, který definuje **údaje, které má provozovatel hlásit příslušným orgánům**. Ohledně rozsahu povinností, které má provozovatel podle nařízení v oblasti hlášení údajů plnit, dochází zejména k rozšíření o povinnost hlášení využívání vody, energie a surovin. Úplně nově je v druhém odstavci čl. 5 uvedeno, že provozovatelé budou muset oznámit, pokud dojde

k úniku nebo přenosu znečišťující látky, který nedosáhl prahových limitů (nicméně bez dalších doplňujících údajů). Nový je odstavec 10 čl. 5, dle kterého by členské státy mohly místo provozovatelů kvantifikovat úmyslný únik znečišťujících látek u zařízení pro chov dobytka a zařízení pro akvakulturu, čímž by se pro tyto provozovatele mohla snížit administrativní zátěž.

Dále se návrh věnuje **povinnosti podávání zpráv členskými státy Komisi**. Je zakotven požadavek na zajištění a posuzování kvality informací, upravena je také povinnost zpřístupnění údajů veřejnosti.

Nově Komisi byla svěřena pravomoc měnit nařízení pomocí **delegovaných aktů**. Jedná se o možnost měnit přílohy nařízení, které definují seznam dotčených činností a dotčených látek (čl. 14 a 16), a dále o možnost vydat delegované akty za účelem doplnění nařízení zahájením ohlašování úniků příslušných znečišťujících látek z jednoho nebo více rozptýlených zdrojů. (čl. 7 odst. 3 ve spojení s čl. 15).

Oproti stávající úpravě jsou podrobněji upraveny sankce za porušení vnitrostátních opatření přijatých podle tohoto nařízení (čl. 17).

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

U **návrhu revize směrnice, kterou se mění směrnice o průmyslových emisích**, lze předpokládat nutnost změny zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů. Dopad na státní rozpočet je možné očekávat v souvislosti s náklady na administrativu.

U **návrhu nařízení o ohlašování environmentálních údajů průmyslovými zařízeními a o zřízení portálu průmyslových emisí** se předpokládá nutnost novelizace zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí. Dále se předpokládá novelizace nařízení vlády č. 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí. Dopad na státní rozpočet lze předpokládat v souvislosti s nutnou úpravou informačních systémů.

4. Stanovisko vlády ČR:

U **návrhu revize směrnice, kterou se mění směrnice o průmyslových emisích**, má vláda několik připomínek. Například u úpravy čl. 15 vláda nesouhlasí s pravomocí Komise dodatečně doplňovat podmínky výjimek. V oblasti podpory inovací dle vlády nelze v navržené podobě podpořit povinnost zpracovávání tzv. transformačního plánu (čl. 27d), protože není jasné právní postavení dokumentu ve vztahu k závazným podmínkám provozu. Stejně tak vláda považuje za sporný efekt plošného zavedení environmentálního managementu v čl. 14a a čl. 11.

Ohledně regulace velkochovů vláda podporuje zavedení zjednodušeného povolovacího režimu v kapitole VIa, nicméně nesouhlasí s příliš širokým rozšířením působnosti směrnice i na malé chovy. V oblasti účasti veřejnosti a přístupu ke spravedlnosti se vláda staví negativně k navrhované úpravě kompenzací a odškodnění dle nového čl. 79a. U rozšíření regulovaných činností se vláda staví negativně k zahrnutí těžebních činností.

K **návrhu nařízení o ohlašování environmentálních údajů průmyslovými zařízeními a o zřízení portálu průmyslových emisí** má vláda několik připomínek. Vláda například nepreferuje přijímání některých změn nařízení Komisí pomocí delegovaných aktů, protože je zde omezenější možnost ovlivnění finálního znění příslušného aktu. Vláda se také staví spíše rezervovaně k povinnosti vykazování údajů o spotřebě zdrojů (suroviny, voda a energie). Vláda také poukazuje, že na

ohlašovatele by mohlo mít negativní dopad plnění požadavku na oznamování podlimitních úniků/přenosů.

5. Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:

Oba návrhy jsou momentálně projednávány v přípravných orgánech Rady. V Evropském parlamentu je k projednání [návrhu revize směrnice](#) i k [návrhu nařízení](#) příslušný Výbor pro životní prostředí veřejné zdraví a bezpečnost potravin.

Zpracovala Mgr. Tereza Gajdová, odborná konzultantka Parlamentního institutu Kanceláře PS PČR.